

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ

Kadın Genital Mutilasyonu (Kadın Sünneti) Uygulanması Kabul Edilemez

Son günlerde sosyal medya platformlarında bazı sağlık profesyonelleri tarafından kadın genital mutilasyonu (kadının genital bölgesinde yapılan ve tıbben uygun olmayan yasaklanmış cerrahi işlem-kadın sünneti) veya benzer uygulamaların gerçekleştirildiğine ilişkin paylaşımların yapılması kamuoyunda haklı bir endişe yaratmıştır. Kadın genital mutilasyonunun herhangi bir sağlık hizmeti kapsamında sunulması, tanıtılması ya da sağlık çalışanları tarafından meşrulaştırılmaya çalışılması kabul edilemez. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), kadın genital mutilasyonunun sağlık çalışanları tarafından uygulanmasını veya tıbbileştirilmesini (medikalizasyon) da açık biçimde reddetmektedir. DSÖ ayrıca bu kabul edilemez uygulamaya “kadın sünneti” denilmesinin bu işlemin meşrulaştırılmasına yol açacağından kesinlikle kullanılmamasını önermektedir. Yapılan işlem kadını genital yani cinsel yönden sakatlamadır, böyle isimlendirilmelidir. Hekimlik mesleği, bireyin sağlığını korumayı ve zarar vermemeyi esas alır. Bilimsel dayanağı olmayan, kalıcı fiziksel ve ruhsal zararlar veren bu uygulamanın sağlık hizmeti olarak sunulması etik ve mesleki açıdan kabul edilemez olduğu gibi, insan hakları ihlalidir.

DSÖ, kadın genital mutilasyonunu "kadın dış genital organlarının tıbbi nedenlerle yapılmayan biçimde kısmen ya da tamamen çıkarılması veya bu organlara zarar veren diğer tüm işlemler" olarak tanımlamaktadır. Kadın genital mutilasyonu, yaygın olarak yanlış bir şekilde kullanılan kullanılan adıyla "kadın sünneti"; kadınların ve kız çocuklarının beden bütünlüğünü, sağlığını ve temel insan haklarını ihlal eden, hiçbir tıbbi gerekliliği ya da bilimsel dayanağı bulunmayan ağır bir şiddet biçimidir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) başta olmak üzere uluslararası sağlık ve insan hakları kuruluşları tarafından kesin olarak reddedilen bu uygulamanın hekimlik mesleğinin etik ilkeleriyle bağdaşması mümkün değildir.

Son günlerde kamuoyuna yansıyan tartışmaların odağında yer alan klitoral prepusyum (klitoral hud/klitoral başlık), klitorisi örten normal anatomik bir dokudur. DSÖ sınıflamasına göre yalnızca klitoral prepusyumun (hudun) çıkarılması dahi tıpta kadın genital mutilasyonu olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle işlemin "hudoplasti", "hud derisi alınması" ya da benzeri adlarla sunulması, tıbbi gereklilik bulunmadığı durumlarda uluslararası sınıflandırmadaki niteliğini değiştirmemektedir.

UNICEF'in 2024 yılında yayımladığı *Kadın Genital Mutilasyonu:(kadının genital sakatlanması) Küresel Bir Sorun* raporuna göre, bugün dünyada 230 milyondan fazla kız çocuğu ve kadın “genital mutilasyon”a maruz kalmıştır. Uygulama en yaygın olarak Afrika kıtasında (144 milyondan fazla vaka; Somali, Mısır, Sudan, Gine, Cibuti, Mali ve Etiyopya başta olmak üzere), Asya'da (80 milyondan fazla vaka; Endonezya ve Malezya) ve Orta Doğu'da (6 milyondan fazla vaka; Irak ve Yemen) görülmektedir. Bunun yanı sıra dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan bazı küçük ve izole topluluklarda da uygulanmaya devam etmektedir.

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), UNESCO, UNICEF ve Dünya Sağlık Örgütü'nün de aralarında bulunduğu Birleşmiş Milletler kuruluşları, kadın genital mutilasyonunun insan haklarını ihlal eden ve ciddi sağlık sorunlarına yol açan zararlı bir uygulama olduğunu vurgulayarak, bu uygulamanın tüm dünyada sona erdirilmesi çağrısında bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları kapsamında da kadın genital mutilasyonunun 2030 yılına kadar tamamen ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

Kadınların ve kız çocuklarının beden bütünlüğünü ihlal eden hiçbir uygulama kültürel, dini, estetik ya da ticari gerekçelerle meşrulaştırılamaz. Sağlık çalışanlarının görevi bu uygulamaları uygulamak ya da yaygınlaştırmak değil; bilimsel kanıtlar, insan hakları ve tıp etiği doğrultusunda önlemek, kadınların sağlık hakkını ve beden bütünlüğünü korumaktır.

HASUDER olarak kadınların ve kız çocuklarının beden bütünlüğüne yönelik her türlü şiddetin, ayrımcılığın ve hak ihlalinin karşısında olduğumuzu; kadın genital mutilasyonunun hiçbir koşulda tıbbi, etik, estetik, kültürel veya ticari gerekçelerle meşrulaştırılamayacağını kamuoyunun dikkatine sunuyoruz.

Kadın genital mutilasyonu kültürel bir gelenek değil; önlenabilir bir şiddet biçimi, ciddi bir halk sağlığı sorunu ve temel bir insan hakları ihlalidir.